

6. Domácnosti

6.1. Struktura domácností

Hospodařící domácnosti

Jedním ze základních výstupů sčítání lidu, domů a bytů jsou jinde nezjistitelné údaje o domácnostech. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů na Bytovém listu, kde osoby žijící v jednom bytě zaznamenaly příbuzenské a jiné vztahy v rámci jedné hospodařící domácnosti. Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají.

Tab. 6.1.1 Základní údaje o hospodařících domácnostech

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom						
		rodinné domácnosti				nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené			celkem	v tom	
			1 rodinou	2 rodinami	3 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
Počet domácností	198 504	135 533	131 108	4 397	28	62 971	56 688	6 283
%	100,0	68,3	96,7	3,2	0,0	31,7	90,0	10,0
Počet členů domácností	498 788	426 747	402 634	23 895	218	72 041	56 688	15 353
Průměrný počet členů	2,51	3,15	3,07	5,43	7,79	1,14	1,00	2,44

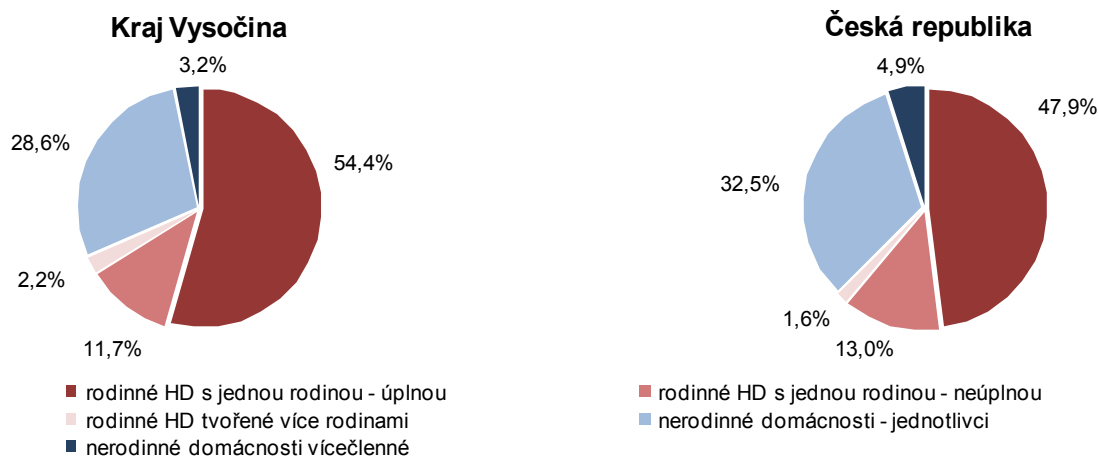
Stále převládají rodinné domácnosti

Hospodařících domácností bylo v Kraji Vysočina ke dni sčítání 198 504 s celkem 498 788 členy, průměrný počet členů připadajících na jednu domácnost činil 2,51. Více než dvě třetiny domácností v kraji představovaly domácnosti rodinné (68,3 %), v drtivé většině tvořené jednou rodinou. Mezi nerodinnými domácnostmi (31,7 % celkového počtu domácností) převládaly domácnosti jednotlivců, které se v roce 2011 na Vysočině na celkovém počtu domácností podílely již více než 28 %.

Nejnižší podíl domácností jednotlivců

Podíl rodinných domácností je na Vysočině ze všech krajů České republiky nejvyšší a oproti celorepublikové úrovni je vyšší o 5,7 procentního bodu. Nejnižší zastoupení rodinných domácností je v Hlavním městě Praze (52,7 %). Naproti tomu podíl domácností jednotlivců je v Kraji Vysočina ze všech regionů nejnižší, oproti úrovni celé České republiky je o 3,4 bodu menší, ve srovnání s Hlavním městem Prahou je nižší o 10,4 bodu. Domácnosti jednotlivců jsou na Vysočině více než z poloviny (51,3 %) tvořeny nepracujícími důchodci, což je nejvíce z krajů České republiky.

Graf 6.1 Struktura hospodařících domácností

pozn.: HD = hospodařící domácnosti

Podíl domácností

Domácnosti jednotlivců i dvoučlenné jsou poměrně výrazně zastoupeny

**jednotlivců stoupá
s velikostí obce**

i v nejmenších obcích do 199 obyvatel, přesto se však dá obecně říci, že na Vysočině s rostoucí velikostí obce stoupá i podíl domácností jednotlivců a domácností se dvěma členy na celkovém počtu hospodařících domácností. V krajském městě takové domácnosti představují téměř dvě třetiny jejich celkového počtu.

Naproti tomu hospodařící domácnosti s větším počtem členů, čtyřmi a pěti a více, se relativně častěji vyskytují v menších obcích, kde tvoří kolem třetinu celkového počtu domácností. Ve větších městech je jejich podíl výrazně nižší, ve městech s 20 000 až 49 999 obyvateli představují jen přes 20 % domácností, v Jihlavě přes 17 %.

**Rodinné domácnosti
více v menších obcích**

Rodinné domácnosti jsou více zastoupeny v menších obcích, domácnosti jednotlivců více ve větších městech (rozdíly k deseti procentním bodům). V obcích do 500 obyvatel činil podíl rodinných domácností 72,1 %, podíl domácností jednotlivců 25,3 %, naproti tomu ve městech s 20 000 a více obyvateli tvořily rodinné domácnosti pouze 63,5 % a domácnosti jednotlivců 32,5 % celkového počtu domácností.

Tab. 6.1.2 Hospodařící domácnosti podle velikostních skupin obcí a počtu členů

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Hospodařící domácnosti	198 504	15 589	22 089	24 840	35 960	43 193	34 633	22 200
v tom podle počtu členů (%):								
1	28,6	27,6	23,6	25,8	27,0	29,1	31,1	34,7
2	28,7	27,5	26,5	26,8	27,9	29,3	30,5	31,2
3	17,1	15,6	16,9	16,6	17,3	17,4	17,7	16,8
4	17,8	18,3	20,9	20,0	19,3	17,5	15,9	13,3
5 a více	7,8	11,0	12,1	10,7	8,5	6,6	4,8	4,0

**Na Jihlavsku nejnižší
podíl rodinných
domácností**

Zastoupení jednotlivých typů domácností v okresech kraje se s výjimkou okresu Jihlava, kde se projevuje vliv padesátitisícového krajského města, příliš neliší. V jihlavském okrese činil podíl rodinných domácností 65,5 % a domácností jednotlivců 30,6 %. Na opačném pólu stál okres Žďár nad Sázavou se 70,1 % rodinných domácností a 26,9 % domácností jednotlivců.

**Domácnosti převážně
ve standardních bytech**

Z celkového počtu 198 504 hospodařících domácností v Kraji Vysočina jich 196 872 žilo v bytech (99,2 %). Veliká většina (94,0 %) těchto domácností přebývá ve standardních bytech, v bytech se sníženou kvalitou bydlelo k 26. březnu 2011 v kraji jen 8 058 domácností. Ve standardních bytech na Vysočině nejčastěji žijí úplné rodiny (97,6 %), u nichž jsou logicky nejméně zastoupeny byty se sníženou kvalitou (1,8 %). Byty se sníženou kvalitou se častěji vyskytují u hospodařících domácností tvořených neúplnou rodinou (4,2 % těchto domácností) a ještě více to platí o domácnostech jednotlivců, kterých v takových bytech na Vysočině ke dni sčítání žilo 7,6 %.

Tab. 6.1.3 Hospodařící domácnosti podle velikostních skupin obcí a typu domácnosti

	Celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Hospodařící domácnosti	198 504	15 589	22 089	24 840	35 960	43 193	34 633	22 200
v tom (%):								
rodinné domácnosti	68,3	69,8	73,8	71,7	70,2	67,6	65,6	60,4
domácnosti jednotlivců	28,6	27,6	23,6	25,8	27,0	29,1	31,1	34,7
vícečlenné nerodinné domácnosti	3,2	2,6	2,6	2,6	2,8	3,3	3,4	4,9

**Domácnosti nejčastěji
bydlí v bytě ve vlastním
domě**

Nejvíce hospodařících domácností v Kraji Vysočina bydlí v bytě ve vlastním domě (50,5 %), dalších 17,1 % v bytě v osobním vlastnictví a 14,3 % v bytech nájemních. U domácností tvořených jednou úplnou rodinou můžeme pozorovat vyšší podíl bytů ve vlastním domě (58,6 %), naproti tomu u domácností tvořených jednou neúplnou rodinou a domácností jednotlivců je tento právní důvod užívání bytu zastoupen výrazně méně (44,0 % a 36,7 %). Naproti tomu jsou u nich více zastoupeny byty v osobním vlastnictví a nájemní (u obou typů domácností přes 18 a 19 %).

**Domácnosti častěji žijí
v bytech s větším
počtem místností**

Většina hospodařících domácností žije na Vysočině v bytech se čtyřmi obytnými místnostmi (29,0 %) a pěti a více obytnými místnostmi (27,8 %). U jednotlivých typů domácností je však situace odlišná. Tak u domácností tvořených jednou úplnou rodinou převládají byty s pěti a více obytnými místnostmi (35,5 %), naproti tomu u domácností jednotlivců byty se třemi obytnými místnostmi (29,9 %).

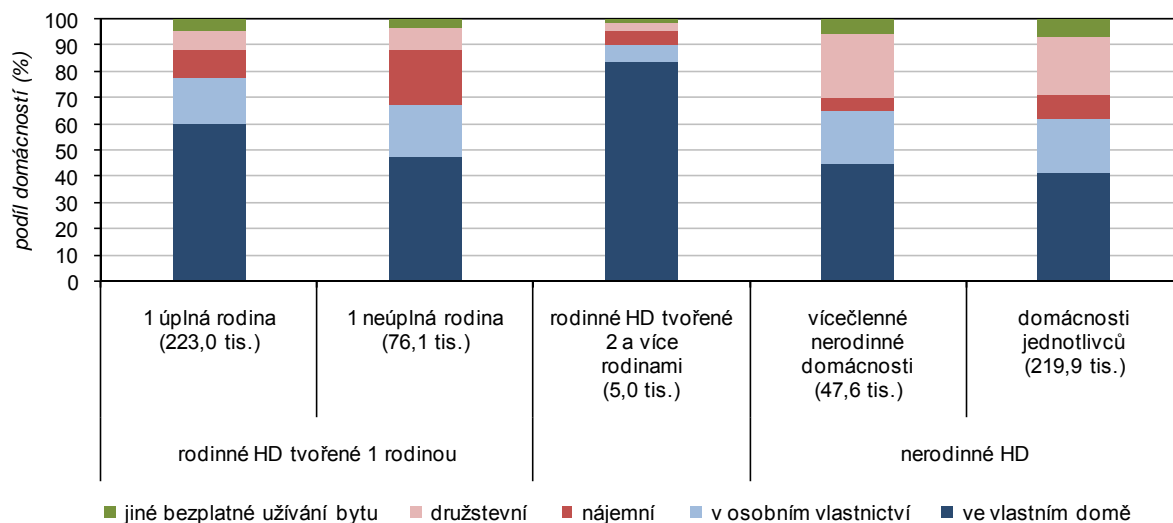
**Byty rodinných
domácností relativně
stísněnější**

U největší části hospodařících domácností (23,4 %) připadala v průměru na jednoho člena domácnosti obytná plocha o výměře 40,0 m² a více, u dalších 13,7 % domácností plocha 20,0 až 24,9 m² a u 13,6 % domácností obytná plocha 15,0 až 19,9 m².

V případě domácností tvořených jednou rodinou, ať už úplnou či neúplnou, je průměrná plocha připadající na jednoho člena domácnosti podstatně nižší. U domácností tvořených jednou úplnou rodinou to je nejčastěji 15 až 19,9 m² (17,9 % těchto domácností) a 20 až 24,9 m² (17,6 %). Podobně je tomu u domácností tvořených jednou neúplnou rodinou, kde největší díl (16,2 %) představují domácnosti, v nichž na osobu připadá 20 až 24,9 m² obytné plochy, domácnosti s průměrnou plochou na osobu 15 až 19,9 m² představují 14,4 %.

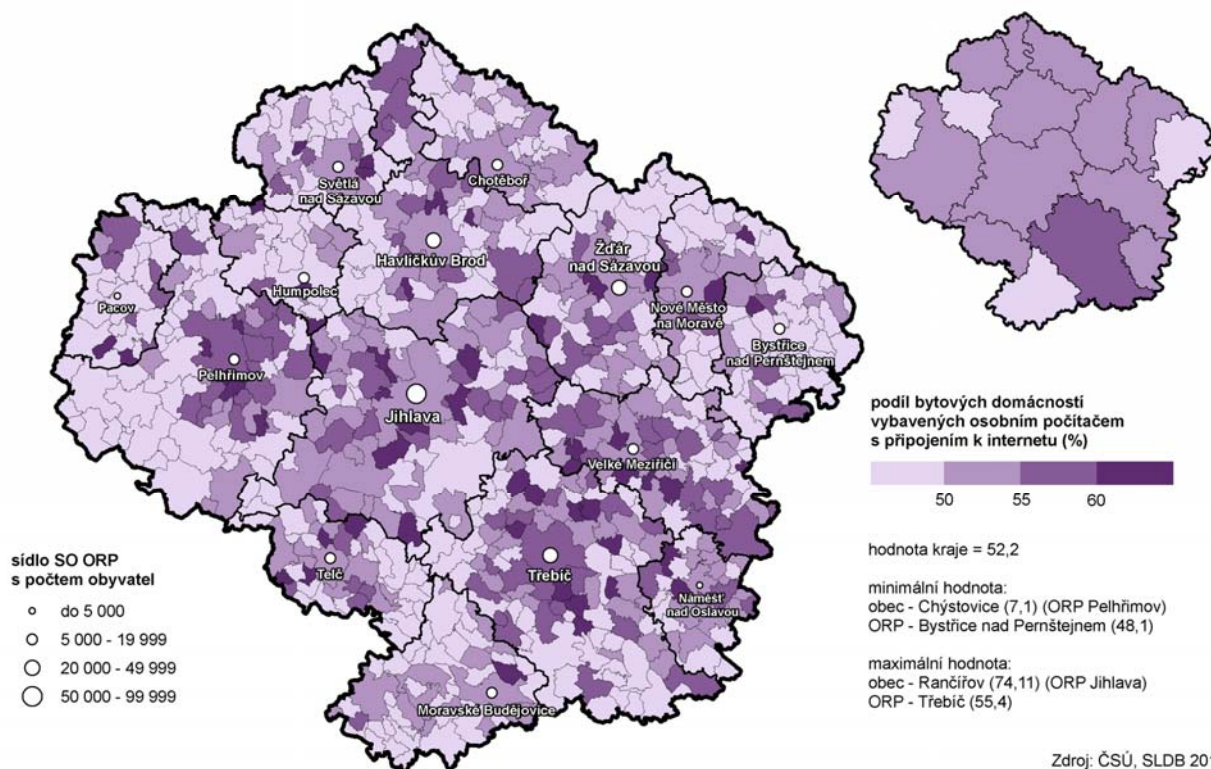
Logicky zcela jinak tomu je u domácností jednotlivců, které více než z poloviny (55,6 %) žijí v bytech s obytnou plochou 40,0 a více m². Jen asi u 6 % jejich domácností činí 25,0 až 29,9 m², podíl ostatních rozmezí je ještě nižší.

Graf 6.2 Hospodařící domácnosti bydlící v bytech podle typu domácnosti a podle právního důvodu užívání bytu (ze zjištěných hodnot)

pozn.: HD = hospodařící domácnosti

Domácnosti vybavené internetem v obcích a správních obvodech ORP Kraje Vysočina

6.2. Rodinné domácnosti

Převládají domácnosti tvořené jednou rodinou

Ze 135 533 rodinných domácností v Kraji Vysočina byla velká většina (96,7 %) tvořena jednou rodinou, domácností složených ze dvou nebo více rodin bylo 4 425 (3,3 %). Domácnosti tvořené dvěma a více rodinami se častěji vyskytují v menších obcích, jejich nejvyšší zastoupení je v obcích s 200 až 499 obyvateli (5,0 %), nejnižší pak v největších městech kraje (v městech s 20 000 až 49 999

obyvateli 1,8 %, v krajském městě 2,0 %).

Tab. 6.2.1 Rodinné domácnosti podle velikostních skupin obcí a podle typu domácnosti

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Rodinné domácnosti	135 533	10 874	16 308	17 801	25 252	29 183	22 703	13 412
v tom:								
tvořené 1 rodinou	131 108	10 367	15 496	17 037	24 386	28 384	22 291	13 147
úplné rodiny	107 900	8 757	13 287	14 440	20 307	22 957	17 766	10 386
v tom (%):								
se závisými dětmi	42,5	41,5	44,9	44,0	43,3	41,5	41,8	39,6
bez závisých dětí	57,5	58,5	55,1	56,0	56,7	58,5	58,2	60,4
neúplné rodiny	23 208	1 610	2 209	2 597	4 079	5 427	4 525	2 761
v tom (%):								
se závisými dětmi	48,5	37,1	38,9	45,8	46,1	50,0	55,4	54,9
bez závisých dětí	51,5	62,9	61,1	54,2	53,9	50,0	44,6	45,1
tvořené 2 a více rodinami	4 425	507	812	764	866	799	412	265

S rostoucí velikostí obce ubývá úplných rodin

Rovněž podíl úplných rodin se snižuje s růstem velikostní skupiny obce. V obcích a městech do 5 000 obyvatel vesměs překračuje čtyři pětiny (největší je v obcích s 200 až 499 obyvateli, kde činí 81,5 %), naproti tomu v Jihlavě dosahuje pouze 77,4 %. Logicky potom s velikostí obce roste zastoupení neúplných rodin, které v krajském městě ke dni sčítání tvořily více než pětinu (20,6 %) rodinných domácností. Relativně vysoký byl v největších městech Vysočiny i podíl neúplných rodin se závisými dětmi, ve městech s 20 000 až 49 999 dosáhl 11,0 %, v Jihlavě 11,3 %. V obcích s 200 až 499 obyvateli nebyl ve srovnání s tím ani poloviční (5,3 %).

Poměrně nevýrazné meziokresní rozdíly

Podíl domácností tvořených jednou rodinou na celkovém počtu rodinných domácností se v okresech Kraje Vysočina pohybuje od 96,3 % ve žďárském okrese po 97,0 % v okrese Jihlava. Tomu odpovídá zastoupení rodinných domácností složených ze dvou či více rodin (3,0 % Jihlavsko, 3,7 % Žďársko). Jihlavský okres má v rámci kraje též nejnížší podíl úplných rodin (78,9 % rodinných domácností) a nejvyšší zastoupení neúplných rodin (18,1 %) a neúplných rodin se závisými dětmi (9,1 %). Na opačném pólu stojí v těchto ukazatelích okresy Pelhřimov a Žďár nad Sázavou. Úplné rodiny tvoří na Pelhřimovsku 80,1 % rodinných domácností, zastoupení neúplných rodin dosahuje na Pelhřimovsku a Žďársku shodně 16,7 % a neúplné rodiny se závisými dětmi představují v těchto okresech 7,8 % rodinných domácností.

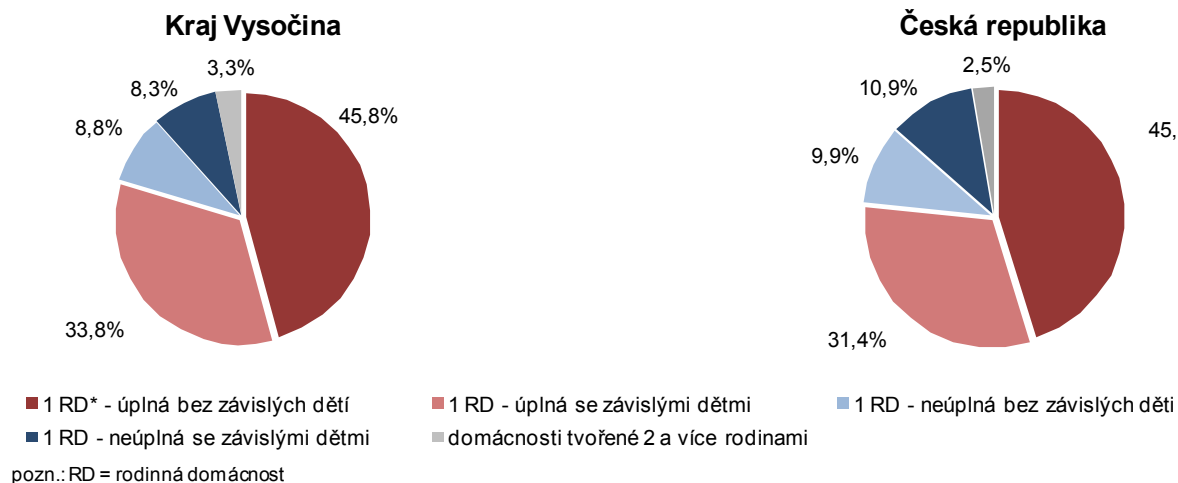
Vyšší zastoupení úplných rodin

Do značné míry venkovský ráz osídlení na Vysočině vychází najevo ze srovnání složení rodinných domácností v kraji a celé České republice. Podíl hospodařících rodinných domácností je na Vysočině o 0,8 procentního bodu vyšší než na celorepublikové úrovni, zastoupení úplných rodin je o 3,0 body vyšší, naproti tomu neúplných rodin je ve srovnání s Českou republikou méně o 3,8 bodu a neúplných rodin se závisými dětmi o 2,1 bodu.

Tab. 6.2.2 Rodinné domácnosti bydlící v bytech podle typu domácnosti a podle typu bytu, právního důvodu užívání a velikosti bytu

	Celkem	v tom hospodařící domácnosti tvořené								2 a více rodinami
		1 rodinou								
		úplné rodiny				neúplné rodiny				
		celkem	s počtem závislých dětí			celkem	s počtem závislých dětí			
0	1		2 a více	0	1		2 a více			
Rodinné domácnosti bydlící v bytech	135 054	107 566	61 851	18 752	26 963	23 064	11 907	7 229	3 928	4 424
z toho podle typu bytu (%):										
byty standardní	97,0	97,6	97,4	96,5	98,7	93,9	94,3	91,6	97,0	98,6
byty se sníženou kvalitou	2,2	1,8	1,9	2,6	1,1	4,2	4,3	5,3	1,9	1,2
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):										
ve vlastním domě	56,9	58,6	57,1	55,3	64,2	44,0	52,5	33,2	37,8	82,7
v osobním vlastnictví	16,7	16,7	17,8	17,8	13,4	18,8	18,0	20,8	17,7	5,7
jiné bezplatné užívání bytu	3,7	4,0	4,9	2,3	3,0	2,8	2,7	2,6	3,3	1,2
nájemní	12,0	10,6	10,1	12,0	10,9	19,7	13,7	25,0	28,0	5,4
družstevní	7,1	7,1	7,0	8,3	6,5	8,0	7,4	8,8	8,5	3,3
z toho podle počtu obytných místností bytu (%):										
1	1,7	1,4	1,6	1,4	1,1	3,3	2,8	4,3	3,0	1,1
2	6,3	5,5	6,4	5,4	3,6	10,8	8,9	13,9	10,6	2,0
3	22,1	21,7	24,5	19,8	16,7	26,3	26,5	26,1	26,1	10,2
4	32,3	33,2	34,0	32,1	32,1	29,4	31,1	26,1	30,5	25,0
5 a více	34,3	35,5	31,0	37,2	44,9	23,5	25,2	19,9	25,0	60,1

Graf 6.3 Struktura rodinných domácností

Graf 6.4 Struktura domácností tvořených 1 rodinou podle počtu závislých dětí

V čele domácnosti nejčastěji ekonomicky aktivní osoba

V případě více než dvou třetin (67,3 %) domácností tvořených jednou rodinou stojí v jejich čele ekonomicky aktivní osoba. Necelá třetina domácností (30,2 %) složených z jedné rodiny má v čele ekonomicky neaktivní osobu. V případě více než pěti tisíc domácností stojí v Kraji Vysočině v čele domácnosti nezaměstnaná osoba (3,9 % domácností tvořených jednou rodinou). Opět vidíme velice výrazné rozdíly mezi domácnostmi tvořenými úplnými a neúplnými rodinami. V čele úplných rodin stojí ekonomicky aktivní osoba v 68,8 % případů, u neúplných rodin je to o 8,2 procentního bodu méně. U zaměstnaných osob činí rozdíl ve prospěch úplných rodin 11,8 bodu, naproti tomu podíl neúplných rodin v čele s nezaměstnanou osobou je ve srovnání se stejným typem úplných rodin více než dvojnásobný. U neúplných rodin je též vyšší zastoupení rodin v čele s ekonomicky neaktivní osobou. Pozoruhodný je též vysoký podíl neúplných rodin se závislými dětmi a ekonomicky neaktivní osobou v čele (10,2 %).

Tab. 6.2.3 Domácnosti tvořené 1 rodinou podle typu rodiny a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	Celkem	v tom					
		úplné rodiny			neúplné rodiny		
		celkem	v tom		celkem	v tom	
			bez závislých dětí	se závislými dětmi		bez závislých dětí	se závislými dětmi
Domácnosti tvořené 1 rodinou	130 976	107 768	61 957	45 811	23 208	11 948	11 260
v tom ekonomická aktivita osoby v čele domácnosti (%):							
ekonomicky aktivní	67,3	68,8	48,8	95,8	60,6	41,2	81,3
v tom:							
zaměstnaná	63,4	65,5	45,8	92,1	53,7	37,4	71,1
nezaměstnaná	3,9	3,3	3,0	3,7	6,9	3,8	10,2
ekonomicky neaktivní	30,2	29,2	48,9	2,4	35,1	55,1	13,8
ekonomická aktivita nezištěna	2,5	2,1	2,3	1,8	4,3	3,7	5,0

Domácnosti nejčastěji dvoučlenné

Domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou jsou na Vysočině nejčastěji (z 36,5 %) dvoučlenné. Z nich přes polovinu tvoří domácnosti bez ekonomicky aktivních osob. Tříčlenné domácnosti představují téměř čtvrtinu těchto domácností (23,9 %) a jsou mezi nimi nejvíce zastoupeny domácnosti, v nichž jsou ekonomicky aktivní dva členové (45,4 %). Domácnosti čtyřčlenné jsou v Kraji Vysočina mezi domácnostmi tvořenými jednou úplnou rodinou druhé nejčetnější (29,4 %) a i mezi nimi převládají domácnosti se dvěma ekonomicky

aktivními členy (58,2 %. Domácností s pěti a více členy je na Vysočině u tohoto typu domácností desetina.

Domácnosti na Vysočině o něco větší než v ČR

Průměrný počet členů hospodařící domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou je v kraji 3,16, z toho členů s vlastním příjmem 2,17. Domácnosti tvořené jednou rodinou jsou tak na Vysočině o něco větší než v celé České republice, kde průměrný počet členů domácnosti činí 3,05 osoby a průměrný počet členů s vlastním příjmem 2,09 osoby.

Tab. 6.2.4 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou - manželské páry a faktická manželství bydlící v bytech podle právního důvodu užívání bytu a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	Celkem	z toho podle právního důvodu užívání bytu (%)				
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	jiné bezplatné užívání	nájemní	družstevní
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou - manželské páry a faktická manželství bydlící v bytech	104 129	60,4	17,2	4,1	11,0	7,3
v tom podle ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti:						
zaměstnaní	68 522	61,0	17,4	2,5	11,1	8,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	51 891	58,2	19,0	2,3	11,7	8,7
zaměstnavatelé	3 705	75,9	11,0	2,4	6,2	4,6
osoby pracující na vlastní účet	10 704	69,5	12,3	3,2	9,2	5,9
ostatní vč. nezjištěno	2 203	62,5	16,0	2,3	13,1	6,2
nezaměstnaní	3 378	56,6	14,8	3,3	18,1	7,2
ekonomicky neaktivní	30 426	59,7	17,0	7,9	9,5	5,9
ekonomická aktivita nezjištěna	1 803	55,4	16,9	2,8	18,5	6,5

Úplné rodiny žijí nejčastěji ve vlastních domech

Domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou (manželské páry i faktická manželství) žijí nejčastěji v bytech ve vlastním domě (v šesti desetinách případů), druhým nejčastějším důvodem užívání bytu je osobní vlastnictví, více než z jedné desetiny jde o byty nájemní. Byty ve vlastním domě se nejčastěji vyskytují u zaměstnavatelů (téměř 76 % bytů u této skupiny), časté jsou též u osob pracujících na vlastní účet. Relativně méně se s nimi setkáváme u osob ekonomicky neaktivních, nezaměstnaných i u zaměstnanců.

Byty v osobním vlastnictví jsou nejvíce zastoupeny u zaměstnanců a ekonomicky neaktivních osob. V bytech nájemních relativně nejčastěji žijí nezaměstnaní a osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou.

Faktická manželství tvoří téměř 8 % domácností

I v Kraji Vysočina jsou stále častějším jevem faktická manželství. Faktických manželství bylo na Vysočině ke dni sčítání 8 558, což představovalo 7,9 % všech domácností, tvořených jednou úplnou rodinou. Více než polovina těchto domácností byla bez závislých dětí (54,1 %), více než čtvrtina s jedním závislým dítětem (26,7 %). Faktických manželství, v nichž jsou oba partneři svobodní, bylo na Vysočině 37,0 %, podíl svazků, v nichž byli muž i žena rozvedení nebo ovdovělí, se blížil třem desetinám. Nejvíce žen (více než třetina) ve faktických manželstvích byla ve věku 25 až 34 let, za nimi následovala více než pětina žen padesátiletých a starších.

Tab. 6.2.5 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou - faktická manželství podle věku ženy, počtu závislých dětí a rodinného stavu partnerů

	Celkem		z toho podle věku ženy (%)				
	počet	%	15 - 24	25 - 34	35 - 39	40 - 49	50 a více
Faktická manželství	8 558	100,0	9,9	35,7	15,1	17,5	21,8
v tom podle počtu závislých dětí:							
bez závislých dětí	4 630	54,1	12,4	28,5	5,5	15,5	38,1
1 dítě	2 281	26,7	10,3	45,9	18,7	21,1	3,9
2 děti	1 339	15,6	2,0	44,2	35,5	17,7	0,6
3 a více dětí	308	3,6	2,9	29,9	45,5	21,1	0,6
z toho podle rodinného stavu:							
muž i žena svobodní	3 163	37,0	23,6	64,0	9,8	2,0	0,6
muž svobodný, žena vdaná	35	0,4	0,0	40,0	11,4	20,0	28,6
muž svobodný, žena rozvedená nebo ovdovělá	1 125	13,1	0,6	22,8	25,5	26,0	25,1
muž ženatý, žena svobodná	29	0,3	13,8	58,6	13,8	6,9	6,9
muž ženatý, žena vdaná	858	10,0	1,0	18,4	17,5	24,2	38,8
muž ženatý, žena rozvedená nebo ovdovělá	69	0,8	0,0	14,5	15,9	36,2	33,3
muž rozvedený nebo ovdovělý, žena svobodná	749	8,8	10,1	53,0	18,8	12,0	6,0
muž rozvedený nebo ovdovělý, žena vdaná	63	0,7	0,0	15,9	17,5	30,2	36,5
muž i žena rozvedení nebo ovdovělí	2 466	28,8	0,2	6,7	15,2	32,2	45,7

Podíl faktických manželství oproti ČR nižší

Vzdor nezanedbatelnému počtu faktických manželství na Vysočině se i u nich do jisté míry projevuje venkovsky konzervativní charakter kraje a jeho sídelní struktura. Jejich podíl na celkovém počtu domácností, tvořených jednou úplnou rodinou, je ve srovnání s celou Českou republikou nižší o 3,3 procentního bodu. Podíl faktických manželství, v nichž jsou oba partneři svobodní, je na Vysočině o 4,9 bodu nižší než na celorepublikové úrovni, naproti tomu podíl svazků, v nichž jsou muž i žena rozvedení nebo ovdovělí, je o dva body vyšší. Podíl žen ve faktických manželstvích ve věku 25 až 34 let byl oproti České republice o 3,2 bodu nižší, naproti tomu podíl žen padesátiletých a starších byl o 1,9 bodu vyšší.

Faktických manželství přibývá s velikostí obce

Podíl faktických manželství na celkovém počtu domácností tvořených jednou úplnou rodinou obecně roste s velikostní skupinou obce. V obcích do 999 obyvatel nepřekračuje 6,5 %, ale již v obcích a městech s 1 000 až 4 999 obyvateli tvoří 7,9 % a v největších městech kraje dosahuje 9,5 % (města s 20 000 až 49 999 obyvateli) a 10,9 % (krajské město).

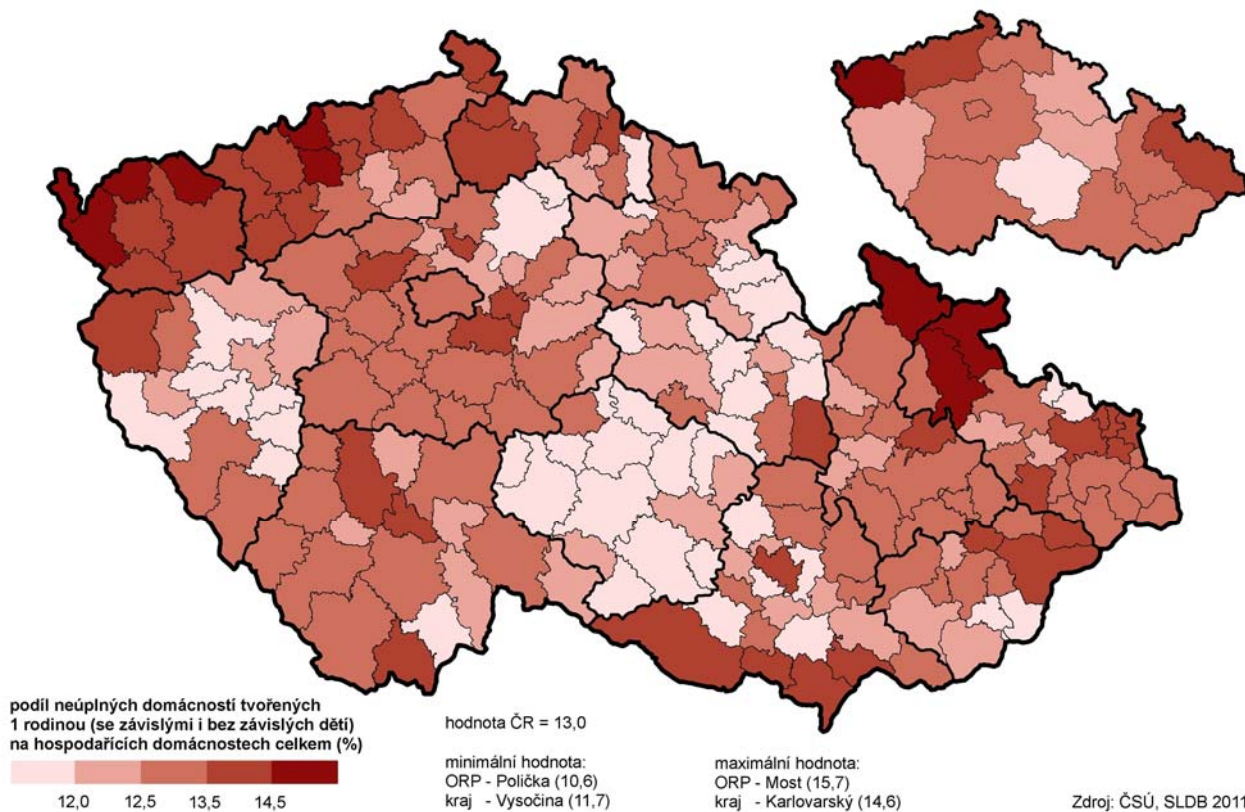
Tab. 6.2.6 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	V čele muž	v tom s počtem závislých dětí			V čele žena	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	4 559	2 587	1 415	557	18 649	9 361	5 885	3 403
v tom podle ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti:								
zaměstnaní	2 757	1 217	1 093	447	9 713	3 248	4 134	2 331
v tom podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	2 030	889	800	341	8 233	2 751	3 471	2 011
zaměstnavatelé	136	60	55	21	203	72	85	46
osoby pracující na vlastní účet	455	194	191	70	708	234	304	170
ostatní vč. nezjištěno	136	74	47	15	569	191	274	104
nezaměstnaní	281	135	107	39	1 319	318	609	392
ekonomicky neaktivní	1 258	1 094	121	43	6 881	5 495	797	589
ekonomická aktivita nezjištěna	263	141	94	28	736	300	345	91

V čele neúplných rodin převážně ženy

Z 23 208 domácností, tvořených v Kraji Vysočina jednou neúplnou rodinou, stál v 19,6 % v čele domácnosti muž, v 80,4 % žena. Podle ekonomické aktivity mezi muži i ženami v čele neúplných rodin převládaly zaměstnané osoby (60,5 % mužů a 52,1 % žen). Nezaměstnaných bylo 6,2 % mužů a 7,1 % žen, podíl ekonomicky neaktivních mužů v čele neúplných rodin činil 27,6 % a žen 36,9 %. Ekonomickou aktivitu se nepodařilo zjistit u 5,8 % mužů a 3,9 % žen.

Neúplné rodiny ve správních obvodech ORP a krajích

Neúplné rodiny se

U neúplných rodin bez závislých dětí je osoba stojící v čele domácnosti

závislími dětmi mají v čele většinou zaměstnané osoby

nejčastěji ekonomicky neaktivní v případě žen (58,7 %), u mužů to je osoba zaměstnaná (47,0 %). Z neúplných rodin bez závislých dětí v čele s mužem byl muž v jejím čele ekonomicky neaktivní v 42,3 %, u obdobných domácností v čele s ženou byla osoba v čele domácnosti zaměstnaná v 29,4 % případů. U neúplných rodin se závislími dětmi jsou osoby v čele domácnosti většinou zaměstnané, ať už jde o muže nebo ženy. Nejvyšší je tento podíl u neúplných rodin se dvěma závislími dětmi a mužem v čele (80,3 %). Zejména ale u neúplných rodin se závislími dětmi a ženou v čele je značně vysoký i podíl domácností, v nichž je osoba v čele nezaměstnaná (u neúplných rodin s jedním závislým dítětem 10,3 % a se dvěma závislími dětmi 11,5 %).

V čele domácností tvořených jednou neúplnou rodinou stojí nejčastěji rozvedená osoba, v případě domácností s ženou v čele je to 44,0 %, u mužů 38,9 %. Zajímavý je ale i vysoký podíl ženatých mužů v čele neúplných rodin (25,4 %).

6.3. Nerodinné domácnosti

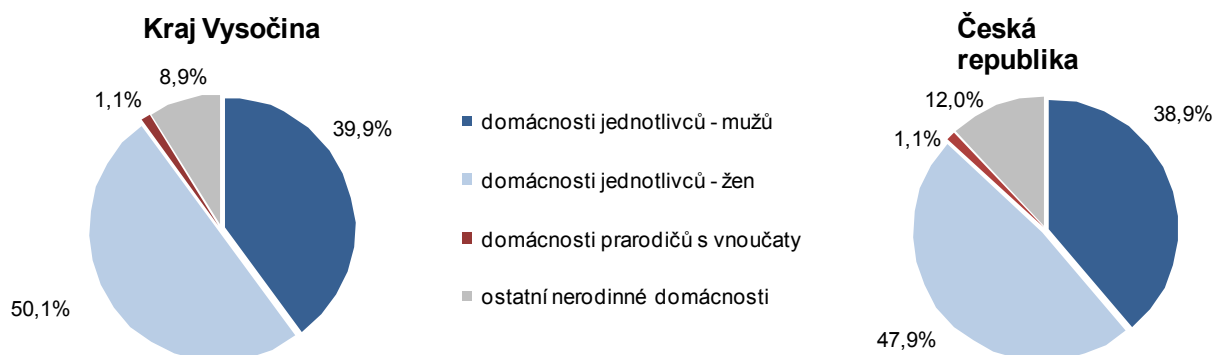
Největší podíl mají domácnosti jednotlivců

Z 62 971 nerodinných domácností, které byly k 26. březnu 2011 zjištěny v Kraji Vysočina, tvoří devět desetin domácnosti jednotlivců, zbylých deset procent připadá na vícečlenné nerodinné domácnosti. Mezi domácnostmi jednotlivců mírně převažují domácnosti žen (55,7 %, o 0,5 procentního bodu méně než v celé České republice), jejichž podíl se pohybuje mezi 52,2 % v obcích do 199 obyvatel a 57,2 % ve městech s 5 000 až 19 999 obyvateli. Na celkovém počtu hospodářských domácností se domácnosti jednotlivců podílejí 28,6 %, což je o 3,9 procentního bodu méně než v celé České republice. Téměř jedenáct procent (o 2,4 bodu více než na celorepublikové úrovni) vícečlenných nerodinných domácností tvoří domácnosti prarodičů s vnoučaty, které se častěji vyskytují v menších obcích (v obcích s 200 až 499 obyvateli 14,9 % vícečlenných nerodinných domácností) a s rostoucí velikostí obce se jejich zastoupení snižuje (8,4 % v krajském městě).

Tab. 6.3.1 Nerodinné domácnosti podle velikostních skupin obcí a typu domácnosti

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Nerodinné domácnosti	62 971	4 715	5 781	7 039	10 708	14 010	11 930	8 788
v tom:								
domácnosti jednotlivců	56 688	4 309	5 217	6 405	9 711	12 582	10 756	7 708
z toho ženy (%)	55,7	52,2	53,0	53,6	56,9	57,2	56,7	55,4
vícečlenné nerodinné domácnosti	6 283	406	564	634	997	1 428	1 174	1 080
z toho domácnosti prarodičů s vnoučaty (%)	10,9	13,8	14,9	11,5	11,2	11,6	8,9	8,4

Graf 6.5 Struktura nerodinných domácností podle typu hospodářící domácnosti

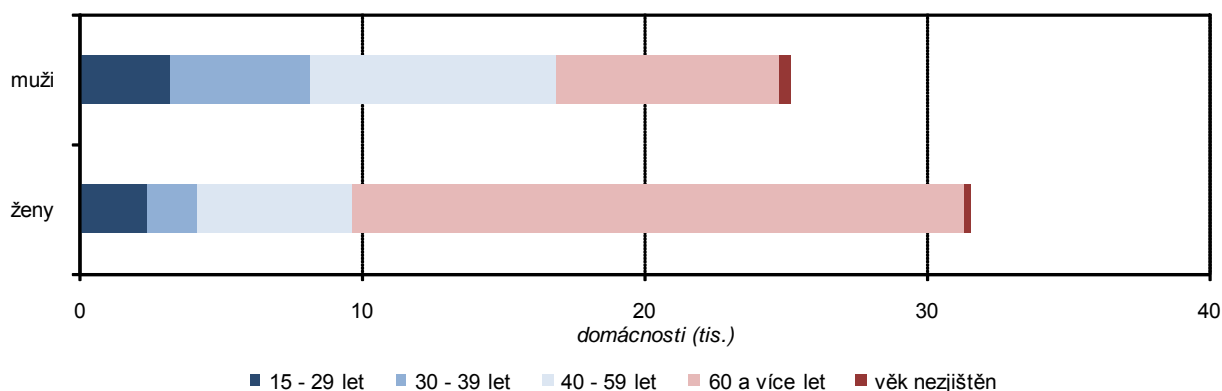
Tab. 6.3.2 Domácnosti jednotlivců podle pohlaví, rodinného stavu, ekonomické aktivity a věku

	Muži celkem	z toho rodinný stav (%)				Ženy celkem	z toho rodinný stav (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Domácnosti jednotlivců	25 141	42,8	14,1	29,1	13,4	31 547	16,9	8,1	18,4	56,4
v tom podle ekonomické aktivity:										
zaměstnaní	13 127	51,0	13,7	32,8	2,4	7 451	40,0	14,2	32,0	13,9
nezaměstnaní	1 796	54,7	8,1	34,5	2,4	856	44,6	10,7	36,9	7,7
nepracující důchodci	7 482	22,7	15,4	23,6	38,3	21 625	5,2	5,2	13,2	76,3
ostatní ekonomicky neaktivní	553	81,2	5,8	11,9	0,5	664	76,2	13,4	7,2	2,9
nezjištěno	2 183	42,4	18,7	25,5	6,3	951	37,2	20,8	20,3	16,9
v tom podle věku:										
do 29 let	3 200	92,5	4,4	2,8	0,0	2 417	89,0	7,7	3,0	0,0
30 - 49 let	8 992	50,4	13,4	35,7	0,4	3 448	43,6	18,0	35,8	2,5
50 - 64 let	6 997	31,5	18,1	43,7	6,6	6 929	10,5	15,9	39,0	34,6
65 - 74 let	2 889	20,2	21,7	25,6	32,4	7 591	5,6	6,1	15,1	73,2
75 let a více	2 692	10,0	10,5	7,5	71,9	10 907	3,1	1,7	5,8	89,3
nezjištěný věk	371	56,6	5,7	3,5	0,5	255	76,9	3,5	2,4	3,5

Muži v domácnostech jednotlivců převážně svobodní, mladší a ekonomicky aktivní

Mezi muži v domácnostech jednotlivců převládají svobodní (více než čtyři desetiny), následovaní rozvedenými. V případě žen tvoří domácnosti jednotlivců z více než 55 % vdovy. Muži v domácnostech jednotlivců patří nejčastěji do věkových skupin 30 až 49 let (35,8 %) a 50 až 64 let (27,8 %), naproti tomu u žen v domácnostech jednotlivců převládají osoby ve věku 65 a více let (24,1 % v kategorii 65 až 74 let a 34,6 % pětasedmdesátiletých a starších). S tím koresponduje i ekonomická aktivita domácností jednotlivců. Většina mužů v domácnostech jednotlivců je ekonomicky aktivní (52,2 %), nepracujících důchodců je 29,8 %. Naproti tomu žen v domácnostech jednotlivců byla ekonomicky aktivních necelá čtvrtina (23,6 %) a nepracujících důchodkyň byly více než dvě třetiny (68,6 %).

Graf 6.6 Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a věku

Tab. 6.3.3 Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech podle právního důvodu užívání bytu a podle ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání obyvatel bytu

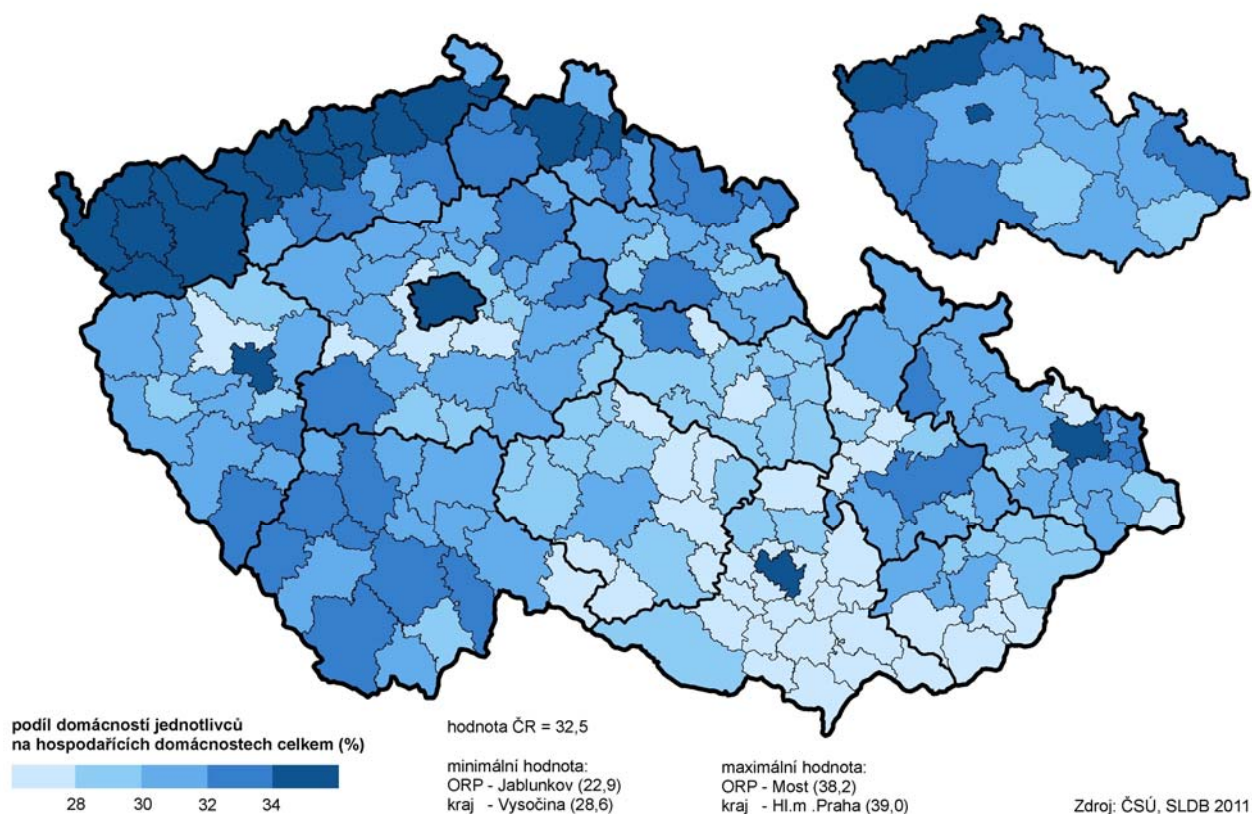
	Bydlící samostatně v bytě	z toho podle právního důvodu užívání bytu (%)				Bydlící v bytě s dalšími HD
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	nájemní	družstevní	
Domácnosti jednotlivců	49 283	33,9	19,3	19,7	6,5	6 368
v tom ekonomická aktivita:						
zaměstnaní	17 467	30,6	24,4	20,5	8,2	2 700
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	13 755	29,0	25,8	21,3	8,7	2 046
zaměstnavatelé	554	41,5	17,3	15,7	5,6	93
pracující na vlastní účet	2 228	38,7	18,6	16,4	5,9	393
ostatní vč. nezjištěno	930	28,9	21,1	20,9	7,2	168
nezaměstnaní	2 111	28,4	17,1	26,2	7,2	441
ekonomicky neaktivní	27 616	37,7	16,9	19,1	5,5	2 459
nezjištěná ekonomická aktivita	2 089	15,7	10,7	14,0	4,5	768

Jednotlivci bydlí nečastěji v bytě ve vlastním domě

V rodinných domech žije 51,1 % z celkového počtu domácností jednotlivců, v bytových domech 44,3 %, v ostatních budovách 2,8 % a mimo byty 1,8 %. Podobně je tomu u vícečlenných nerodinných domácností, z nichž v rodinných domech žilo 49,4 % a v bytových domech 45,2 %.

Z domácností jednotlivců bydlících v bytech téměř devět desetin (88,6 %) přebývá samostatně v bytě. S jinými hospodařícími domácnostmi žije v bytě 11,4 %. Domácnosti jednotlivců bydlící samostatně v bytě žijí nejčastěji ve vlastním domě (více než třetina případů), následují byty nájemní a v osobním vlastnictví. Ve vlastním domě žijí nejčastěji zaměstnavatelé (více než čtyři desetiny), dále pak pracující na vlastní účet a ekonomicky neaktivní. U domácností jednotlivců, bydlících v bytě s dalšími hospodařícími domácnostmi, připadá 38,6 % na domácnosti ekonomicky neaktivních osob.

Domácnosti jednotlivců ve správních obvodech ORP a krajích

Tab. 6.3.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti podle počtu členů a počtu ekonomicky aktivních osob

	Celkem	v tom s počtem členů (%)				Průměrný počet členů domácnosti	
		2	3	4	5 a více	celkem	z toho s vlastním příjmem
Vícečlenné nerodinné domácnosti	6 283	74,5	15,8	5,7	4,1	2,44	1,48
v tom s počtem ekonomicky aktivních osob:							
0	1 921	81,5	12,6	3,8	2,0	2,29	0,88
1	2 169	79,0	15,1	3,8	2,1	2,30	1,45
2	1 861	75,2	15,7	6,1	3,0	2,39	1,81
3	233	x	56,7	22,7	20,6	3,79	2,73
4 a více	99	x	x	33,3	66,7	6,28	4,55